

בשער

ידיעות קיבוץ הזורע - י"ח בחשוון ה'תשפ"א - 05.11.2020

אלבום צילומי סתיו

7 עמוד |

שבתאי פרידמן

עדכון מהחינוך החברתי

3 עמוד |

וביקור במרחב הבוגר

היה היה - פרשת שרון 1986

10 עמוד |

צוות הארכיון

העסק של כולנו - תומר גרוס

8 עמוד |

אילת ראטס

מהנעשה בחינוך החברתי / תאיר גל אור חגולי

ביקור במרחב הבוגר / אילת ראטס

מהנעשה בספרייה / גילה לנדסמן

עדכון גשר / צביה דור ויהודית שחורי

7 | אלבום צילומי סתיו / שבתאי פרידמן

8 | העסק של כולנו – תומר גרוס / אילת ראטס

10 | היה היה – פינת הארכיון / צוות הארכיון

11 | שביליסטים – יומן מסע / ניר רענן

12 | תרבות ופנאי

פינת התובנה / בועז בש מרץ'

קווים לדמות / שבתאי פרידמן

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

14 | לקראת שבת

פרשות השבועיים / דובי זמר

אחרי הכל שיר

סוף פסוק

16 | שו"ת – יפית חזן / דני נהב

לוח זיכרון | נובמבר

4.11.07	יגאל זמיר
5.11.03	רוחמה איכר
7.11.76	ערן לביא
8.11.76	אברהם רוס
8.11.78	מנחם ראובני
9.11.85	חגית אבריאל
9.11.93	גרשון חורש
9.11.97	אולינדה קרוסו
9.11.05	אורי גייסמר
10.11.10	אסתר קרפ
12.11.34	מנחם בהן (בלסלה)
12.11.98	אורי בר
15.11.07	דבורה תבור
16.11.63	עקיבא איכר
18.11.01	אברהם אבי לוי
18.11.14	אפריים מאיר
20.11.64	דולי שטיינברג
26.11.12	עזרא פלג
27.11.84	יובד האוארד
27.11.08	נילי סלע
29.11.92	אסף גולן
30.11.00	אורזל לוי

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

פקעות של כלניות – תודה לנוי הזורע!
צילום: צאלה שחף

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

השתתפו בגיליון זה

תאיר גל אור חגולי, גילה לנדסמן,
צביה דור ויהודית שחורי, שבתאי
פרידמן, צוות הארכיון, ניר רענן,
בועז בש מרץ', אהוד דור, דובי זמר,
דני נהב ואילת ראטס.

מערכת בשער

עריכה ועיצוב
אילת ראטס

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

בשבילי החינוך החברתי

"דרוש כבר שלם לגדל ילד"

פתגם אפריקאי זה, מבטא את הצורך בעבודה חינוכית, מערכתית, רציפה, לה שותפים אנשי מערכת החינוך, ההורים והקהילה. השותפות הזו, בשפה ובערכים, מאפשרת להעניק לילדים ולנוער ארגז כלים חברתי ולהעלות את תחושת המסוגלות העצמית שלהם, אשר בתורה תתרום לתחושת הביטחון והערך העצמי שלהם. בחרתי לפתוח בפתגם זה, המשקף את עמדתי לגבי חשיבות הקשר בין מעגלי השייכות השונים, העוטפים את הילדים והנוער. אני מאמינה כי בימים אלו, בהם אנו חווים שינוי בהרגלים והרבה אי וודאות, הוא נכון אף יותר ויש לפעול לחיבור וחיזוק הקשרים בין הילדים והנוער למשפחות ולמעגל הקהילתי. אני מזמינה אתכם, חברי הקהילה, להצטרף לעשייה במערכת החינוך, הן בהתנדבות למרכזי הלמידה והן בהתנדבות בהפעלות ופעילויות במערכת. המעוניינים מוזמנים לפנות אליי.

אז מה קורה אצלנו בחינוך החברתי ?

"היה השינוי שאתה רוצה לראות בעולם" - מהטמהגנדי העבודה במתווים המשתנים מאתגרת, לפעמים מבלבלת ומצריכה הרבה גמישות ויכולת התארגנות מהירה. אנו נדרשים להשתנות ולהתאים עצמנו כל פעם מחדש. יש בכך אתגר עבור מי ששינויים מקשים עליו, אך אנו מנסים למצוא את היתרונות, להתרענן ולהתחדש.

רגע לאחר פתיחת השנה החגיגית וקליטת שכבת א' - 'ברק' - במרחב הצעיר, ושכבת ז' - 'עופר' - בנעורים ובבתי הספר, נסגרו בתי הספר ומערכות החינוך לסגר שני. הניתוק מבתי הספר ומהקבוצה החברתית הרחבה של הילדים, הינה חוויה שונה מן המוכר. אנו לומדים אותה ונערכים לתמוך בשכבות שרק החלו דרכן במערכת חדשה ובכלל הילדים והנוער שלנו, בתקופה זו.

עם הטלת הסגר, נערכנו ע"מ לתת מענה לילדים שהוריהם מוגדרים כעובדים חיוניים וניסינו לסייע בהקמת מערך התנדבותי, לטובת שאר הילדים, אשר הוריהם לא הוגדרו כעובדים חיוניים. המענה לעובדים חיוניים עבד בצורה מיטבית, אך בנוגע למענה הקהילתי, יש מקום ללמידה ושיפור. אני מאמינה בחוסן של קהילת הזרע וביכולתנו לשפר את המענים הללו יחד.

"אתם יכולים לעצב, ליצור ולבנות את המקום הכי יפה בעולם, אבל דרושים אנשים כדי להפוך את החלום למציאות" - וולט דיסני

במרחב הצעיר פתחנו את השנה בשמחה, בסימן של התחדשות. לתפקיד המובילה נכנסה רינת שמש, שהגיעה אלינו עם ניסיון רב בתחום החינוך החברתי. רינת בוגרת תואר שני, עבדה בעבר במגידו, גזית ודברת. עתה, כבר כמעט שלושה חודשים, אנו נהנים מעבודתה אצלנו. לרינת ולצוות הכולל את ניב, אלינה, מורית והלית, הצטרפה לאה קורנבליט, אשר עברה אלינו ממערכת הגיל הרך. לאה ליוותה את המעבר של ילדי א' החדשים - קבוצת ברק - למרחב, ותרמה מאוד לקליטתם המהירה. בימים אלו, אנו פועלים בקבוצות קטנות ועוסקים בהקניית הרגלים וכללים ובבניית שגרה.

במרחב הבוגר ממשיכים לעבוד עם הצוות הוותיק והאהוב: מוריה, אלינור ושחף. נראה כי שכבת 'יהלום' כבר ממש מרגישה בבית במרחב הבוגר וילדים רבים נפתחו ומתחילים לפרוח, עם המגע המטפח של הצוות. החל מהשבוע, המרחב פועל בבקרים כמרכז למידה לילדי ה'ו', בליווי של מוריה ואלינור. בשעות אחר הצהריים אנו נפגשים עם הילדים בקבוצות קטנות, לפעילות חברתית כמיטב המסורת. הניסיון של הצוות והחיבור העז עם הילדים מסייע לנו רבות בהבנה וליווי הילדים בעת הזו.

בנעורים גם יש שינוי - לתפקיד הרכז נכנס דולב לוי, שהגיע אלינו לאחר סיום עבודתו בקיבוץ מגל. דולב הצטרף לשחף, שהחלה לעבוד בנעורים לפני כמעט שנה. ניסיונם בהדרכה ויכולותיהם תורמים רבות למתן מענה מותאם לנוער שלנו.

למרות הסגר והשינויים, נפתחה שנת ההדרכה של השומר הצעיר, כחלק משגרת הפעילות של הנוער. לצד הפעילויות של הנעורים והתנועה, החלו השבוע גם מדריכי המוסד החינוכי רעות לפעול בקיבוץ עם הנוער, בניסיון לשמור על הקשר והמסורות של רעות, עבור הנערות והנערים שלנו.

לסיכום, אני שמחה שיש לנו את האנשים הנכונים, היכולים להפוך חלום למציאות, בצוותי החינוך ובוועדת החינוך. אני רוצה לומר תודה מיוחדת ליותם, קורן ומיכל, על העזרה באתגרים שמביאה עימה תקופה זו.

תאיר גל אור חגולי

■ מנהלת חינוך חברתי א' - י"ב

ביקור במרחב הבוגר / אילת ראטס

בסוף הוא הגיע, כמו תמיד. בוקר ליום רביעי קידם את פנינו היורה, עם ניחוח רענן של אוויר נקי ואדמה רטובה. אביב חלף, גם קיץ וסוף סוף מרגישים את הסתיו. רק הקורונה עדיין איתנו. ילדי כיתות א'-ד' כבר חזרו לכיתות, אבל עבור רוב ילדי ישראל, שנת הלימודים הזו היא וירטואלית בלבד. הם ישבו כל-כך הרבה בבית, חלקם היו בבידוד, עוטים מסיכות, חיים ב'קפסולות' וב'זום'. בעת הזו, הילדים וגם ההורים, מתנחמים בחינוך הבלתי פורמלי, שמנסה לתת מענה ולמלא עבורם את החלל הלימודי והחברתי שנפער.

בבוקר סתווי זה, יצאתי לבקר במרחב הבוגר, בפעם הראשונה... האמת שהסתקרנתי לקראת המפגש, את מי אפגוש ומה אמצא שם. בחוץ הגשם שוטף ובפנים קבוצת ילדים עליזה וחביבה, יושבת סביב שולחנות או על ספות, כולם ביחד אבל כל אחד לחוד – מול המסך הפרטי שלו, ב'זום'. מידי פעם הם מתנתקים מהמסך ומדברים או משחקים יחד. בין הילדים הצלחתי בקושי לזהות את מוריה, המדריכה שלהם, שנראית לא הרבה יותר מבוגרת מהם, אבל אל תתנו למראה הנערי להטעות אתכם, רחוק מכך. בהמשך הצטרפה לשיחה שלנו גם אלינור. שתיהן המדריכות הקבועות במרחב הבוגר של כיתות ד'-ו', יחד עם שחף שמע שמצטרפת לצוות בשעות אחה"צ.

אלינור בת 24 וזו שנתה השנייה במרחב. היא במקור ממגדל העמק, כיום מתגוררת בהזורע ורואה את הייעוד שלה בחינוך. עבור מוריה, שמובילה את המרחב הבוגר, זוהי השנה הרביעית כאן. היא מגיעה להזורע ("הבית

השני שלי") יום-יום מקיבוץ מסילות. בת 30 וכבר הספיקה לא מעט: הדריכה בשמו"צ, עשתה שנת שירות בפנימיית 'אהבה' לנוער בסיכון בקריות, שירתה בסדיר כלוחמת איסוף קרבי, נשארה לשרת גם בקבע, ובמקביל לעבודתה במרחב, היא לומדת לתואר ראשון באורנים – חינוך חברתי קהילתי, עם התמחות בנוער בסיכון. לשאלתי, איך היא מספיקה גם ללמוד לתואר וגם לעבוד 'שעות נוספות' במרחב, היא מתוודה שהיא מהסטודנטים שמצליחים להצטיין גם בלי להגיע לכל השיעורים (או ה'זומים' בימינו) ואם בכל זאת צריך לשבת ללמוד, היא עושה זאת בלילות.

בימים כתיקונם (כלומר לפני הקורונה), פעילות המרחב הבוגר כללה את ילדי כיתות ד'-ו' (רובם הגדול מהזורע), אחרי שעות הלימודים. מוריה מספרת כי הפעילות במקום השתנתה מאוד בשבוע האחרון: "עברנו מפורמט של 50 ילדים, שנפגשים לפעילות חברתית אחרי ב"ס, לפורמט של מרכז לימודי בשעות הבוקר, עבור 28 ילדי כיתות ה'-ו'. משעה 12:30 עד 16:00 אנחנו חוזרים להיות מרכז חברתי, גם עבור ילדי כיתה ד', שכבר חזרו לבי"ס ומצטרפים אלינו אחרי שעות הלימודים".

איך נראה הבוקר שלכם במרחב הבוגר?

"אנחנו אוכלים ביחד ארוחת בוקר, שהילדים מביאים מהבית, כי אסור לנו להכין אוכל במקום. לאחר מכן מתחילים שיעורים ב'זום' עם מורי בית הספר, שהילדים משתתפים בהם. בהפסקות בין ה'זומים' אנחנו פשוט נמצאים יחד, מבלים ומתמודדים עם קשיים או קונפליקטים שעולים, וזו המטרה העיקרית שלנו במקום הזה, בחינוך החברתי."

יש לכם מספיק מחשבים לכולם?

"הילדים יושבים מול הטאבלטים והטלפונים שלהם מהבית, אין לנו אפשרות לספק מחשב לכל ילד."

מה דעתך על אופן הלמידה בזום? הילדים מצליחים לשבת מרוכזים מול המסך הקטן, במהלך 45 דקות של שיעור, להקשיב ולהשתתף?

"אם לומר את האמת, אז לא, לצערי" משיבה מוריה ומוסיפה: "זה קשה להם. קשה לעקוב אחרי שיעור בזום, והם הרבה פעמים מתביישים להשתתף או לשאול שאלות באופן הזה. אנחנו מנסות לתווך להם את

החומר כמה שאפשר. המציאות הזו הופכת אותנו, המדריכות, גם קצת למורות שלהם. אנחנו מסבירות להם את החומר כשהם מתקשים, גם בחשבון למשל, שזה לא בדיוק תחום שקרוב אלינו, או כל קושי שעולה במהלך ה'זמים' ובעבודה העצמית שהם מקבלים – והם מקבלים הרבה מאוד".

מה קורה אחרי שעות הלימודים?

"כאמור, ילדי כיתות ד' מצטרפים אלינו ב-12:30 ואנחנו אוכלים ביחד ארוחת צוהריים. חילקנו את כל המרחב הבוגר ל-5 קפסולות מעורבות של ילדי ד'-ו', כשכל יום מגיעים לפעילות החברתית 4 מתוכן וקפסולה אחת נשארת בבית. פעם בשבוע אנחנו נפגשים לערב מיוחד, רק של שכבת גיל מסויימת, כדי לאפשר להם לפגוש את כל החברים שאיתם בקבוצה, שלא יוצר נתק חברתי."

איך המצב הזה משפיע עליכן, המדריכות, מעבר לשעות העבודה הנוספות?

"חוסר הוודאות וחוסר היציבות, מקשים מאוד על העבודה שלנו. כמעט בלתי אפשרי לתכנן קדימה, תוכניות לפעילויות משותפות, או תוכניות לחגים למשל, כי ההנחיות משתנות בקצב שאי אפשר לעמוד בו. בחודשים האחרונים, כל שבוע שינו את מתווה העבודה שלנו."

אני שואלת את מוריה, איך התקופה הזו משפיעה על הילדים, והיא מספרת בעצב, שהמצב לא פשוט. הילדים

היו רגילים לתחושת חופש ומפגשים חברתיים מורחבים, והמצב הכפוי של חוסר וודאות, הגבלות וצמצום חברתי, נותן את אותותיו. היא רואה אצל חלקם דכדוך, הסתגרות וירידה ביכולות החברתיות. היא חוששת, כך היא משתפת אותי, שבעתיד הקרוב, ובעצם כבר עכשיו, נתחיל לראות ילדים ובני נוער רבים עם סמנים של דיכאון. "ועם כל זה, אני מאמינה ורואה שטוב להם להיות כאן ביחד, הרבה יותר טוב מאשר להיות לבד בבית מול המסך. כאן אפשר להיות מתוסכלים ביחד" היא אומרת בחיוך.

הגשם פסק בינתיים ואני יוצאת מהמרחב בתחושה שבמצב הנוכחי, המקום הזה נותן מענה חברתי חשוב לילדים. כאן הם מוקפים בבני גילם ובמדריכות, כאן הם מקבלים עזרה בלימודים, בזמן שהמורים שלהם רחוקים מהם פיזית ולא תמיד מודעים לקשיים. עם זאת, המענה הלימודי אינו אידיאלי ואני שואלת את עצמי, אם תגבור של מורים מתנדבים מהקיבוץ, שיש להם ניסיון והיכרות עם החומר הנלמד, היה יכול לסייע כאן. ואמנם, כשחזרתי הביתה קיבלתי את העדכון התקופתי מתאיה, מנהלת החינוך החברתי, שמזמין מתנדבים בדיוק למטרה זו (ראו בעמוד הקודם). כך או כך, נראה שהמרחב הבוגר לקח על עצמו משימה חשובה, לשמור על שגרת יומם של הילדים הללו, בתקופה לא קלה עבורם. הסוף של כל זה עוד לא נראה באופק, אבל לפחות הופיעה קשת יפהפייה בענן, לכל רוחב השמיים. ■

מהנעשה בספרייה

ספרייה בימי קורונה

של הזמנת ספרים מהספרייה המרכזית של 'מגידו'. בשנים עברו היה תקציב אותו היה ניתן לממש ברשת 'צומת ספרים'. מהשנה הדברים השתנו, לצערנו, ואנחנו נדרשות להגיש רשימות של ספרים ולחכות להגעתם. התהליך איטי ומסורבל, ואנחנו 'נתקעים' עם הזמנה גדולה של ספרים שלא מגיעה.

את הספרים אנחנו רוכשות לפי בקשת חברים, המלצות באמצעי התקשורת והמלצות בחנות הספרים. מהיכרות עם קהל הקוראים, אנחנו מכוונות לכך שהמגוון יתאים לכולם.

בימי טרום קורונה, קיימנו תצוגת ספרים חדשים. עכשיו אנחנו פחות בתצוגות, יותר בפרסום אישי והמלצות לנכנסים.

<<<

בחודשי הקורונה, כל הספריות הציבוריות סגורות. למזלנו, ולשמחתנו, ספריית הזרע נפתחה לאחר הסגר הראשון, ומאז המשיכה וממשיכה לפעול.

יש לספרייה [אתר אינטרנט](#) ועם קצת הדרכה מאיתנו, ניתן היה (ועדיין) להזמין ספרים באמצעותו.

כמו כן, נעשו הזמנות במיילים, בטלפון בווטסאפ.

לחברים רבים היה קושי להזמין ספרים ללא כניסה פיזית לספרייה. ניסינו לעזור כמיטב יכולתנו.

כיום הספרייה פתוחה לכניסת הקוראים, כמו בימים 'רגילים', אבל עם מסכות כמובן...

לפני הסגר ביצענו מספר רכישות של ספרים, גם עבור קוראי האנגלית, ספרים שמגיעים מחו"ל.

כמו כן, במסגרת 'סל תרבות' אנחנו מקבלים אפשרות

אני מקווה שאזכה גם לעידן של פעילויות בספרייה, למבוגרים וילדים. עד אז, אשמח לעזור לכל מי שמעוניין להכיר את אתר הספרייה, ובכלל.

בברכה,

גילה והצוות ■

אנחנו מאד משתדלות לספק את רצון הקוראים ומחפשות עבורם ספרים מתאימים.

לצערנו, כרגע לא ניתן להיכנס עם ילדים לפינת המשחקים, אבל ניתן בהחלט להיכנס איתם לצורך השאלת ספרים!

אנחנו מקוות שבעתיד הקרוב תהינה הקלות, תפתחנה הספריות הציבוריות, ואולי גם תתאפשר הפעלת ילדים. השבוע רכשנו את ספרו החדש של עמירם אזוב – 'הכרעה', העוסק בשאלה מי ניצח במלחמת יום הכיפורים (אם יש מנצח...). מוזמנים להתרשם ולהירשם.

לסיום, מספר מילים בנימה אישית:

התחלתי את עבודתי בעיצומו של תהליך השיפוץ, לאחר השיטפון, ומהר מאוד נכנסנו לתקופת קורונה.

עדכון גשר

על המפגש הקרוב: "שערים לגיוס"

מכון שערים לגיוס הוא מכון פרטי, שבו עובדים אנשי מקצוע שבאים מהעולם הצבאי ובו נותנים סיוע והכוונה למתגייסים/חיילים/אנשי מילואים, בתחומי בריאות הנפש הצבאית (קבנ"ים לשעבר ופסיכיאטרים) ובתחום תהליכי הגיוס והמיון (בוגרי אכ"א).

בפגישה נשמע על הקמת המכון, על התמודדות של עסקים קטנים בימי הקורונה, על המענים שהמכון נותן, על עבודה משותפת אימא-בת ועל כל שתרצו לשאול ולדעת.

מומלץ גם לקרוא על המכון ולצפות בסרטונים וראיונות:

<https://www.shearim-legius.co.il/>

וגם בפייסבוק

שלום לחברי ומשתתפי פעילויות גשר בימי שישי.

להלן תוכנית שנתית למפגשינו, שיחודשו החודש. אנו מאמינות שנצליח ליהנות ממפגשים נעימים, מרתקים וטעימים. השתדלנו לשלב בתוכניתנו השנה חידושים והמצאות, הרצאות שיפקחו עינינו ויטעימו מחשבתנו. בתקווה שהקורונה לא תשבש התוכניות...

ניפגש בימי שישי בשעה 11:00 במועדון לחבר.

תוכנית המפגשים:

מכון שערים לגיוס – ביום שישי ה-20/11. חגית אורי קמרון ושירה בתה, הקימו ומנהלות את מכון "שערים לגיוס". לכולנו סימני שאלה ותהיות? פירוט יהיה בהמשך ותשובות מבהירות.

סודות הקנאביס – ביום שישי ה-08/01, תמר באום תספר על סודות הקנאביס, T.H.C, C.B.D וחברים אחרים.

מובילאיי – ביום שישי ה-26/02, ניפגש עם נמרוד דור, שירצה על רכב אוטונומי ויכולות עיבוד תמונה של "מובילאיי".

שיטת גרינברג – ביום שישי ה-09/04, דליה הרפז תאיר עינינו ותיידע אותנו על "שיטת גרינברג".

חקלאות מתקדמת – ביום שישי ה-21/05, ניפגש עם גילי עטיה ונשמע על הגדלת יבול על אותו תא שטח, על ידי חימום וצינון בית השורשים, בשיטה היברידיית המשלבת אנרגיה חלופית וחשמל.

להתראות, יהודית וצביה ■

כבר הסתיו עכשיו...

צילומים: שבתאי פרידמן

תומר גרוס עוסק בשנים האחרונות, בין השאר, בתחום של ייעוץ קריירה ומתמחה בעזרה והכוונה לצעירים, המתלבטים בבחירת הכיוון לחיים. בריאיון שלפניכם, תומר מספר על התחום המרתק של ייעוץ בבחירת מקצוע או מסלול לימודים בעולם משתנה – היום יותר מתמיד. / אילת ראטס

ועל עולם העבודה וגם הרבה התנסות וכלים פרקטיים, שמשמשים אותי בתהליך הייעוץ.

ספר על העבודה כיועץ קריירה, איך מתבצע תהליך הייעוץ?

התפקיד שלי כיועץ, הוא לעזור לנועץ לראות את כל האפשרויות הקיימות ולבחון, האם יש לו כוחות ומוטיבציה לפעול בכיוון. הייעוץ מתבסס בעיקר על שיח פתוח, בהסתכלות רחבה יותר על כל תחומי החיים. תהליך הייעוץ מסייע לנועץ להבין טוב יותר מה מניע אותו, מה חשוב לו ומהם המשאבים שלו. בסוף התהליך הנועץ יכול לקבל החלטה שהוא מרגיש שלם איתה, מתוך הבנה טובה יותר של הרצונות שלו והכוחות שיש לו.

מדובר על תהליך קצר וממוקד של 5-6 פגישות, ובמקרים בהם קיימת התלבטות נקודתית, ניתן גם לקיים פגישה אחת או שתיים. אני מאמין שכיועץ אין לי מונופול על החוכמה, לכן התפקיד שלי הוא להקשיב ולכוון, מתוך הבנה שהנועץ הוא המומחה האמיתי בחדר והוא זה שצריך לקבל את ההחלטות.

למי הייעוץ הזה יכול להתאים?

גישת העבודה שלי מתאימה לכל מי שנמצא באיזושהי התלבטות בתחום התעסוקתי, אבל הקהל שאני מתחבר אליו במיוחד הוא צעירים בגילאי 20-35, שמחפשים את הכיוון התעסוקתי שלהם. יכול להיות שהם רוצים להתחיל ללמוד ולא סגורים על התחום, או שהספיק להם מעבודות זמניות והם רוצים להיכנס למשהו לטווח ארוך.

אני פוגש הרבה צעירים שסיימו מסלול לימודים והתחילו לעבוד במקצוע, אך מהר מאוד הבינו שזה ממש לא הכיוון שלהם. חלק מאותם צעירים בחרו מסלול תעסוקתי 'נחשב' או 'מבוקש', אך לא בחנו מספיק לעומק האם הוא מתאים עבורם. לא תמיד נצליח למצוא את העבודה ה'מושלמת', אבל אני מאמין שאם נעבוד במשהו שאנחנו אוהבים, אנחנו נהיה עובדים טובים יותר ונצליח להתקדם טוב יותר במקום העבודה.

<<<

ספר לנו קצת על עצמך

אני בן קיבוץ הזורע, חי בקיבוץ עם בת זוגי נועה ואנחנו מגדלים שני ילדים מקסימים. אני בוגר תואר ראשון בפסיכולוגיה ותואר שני בפסיכולוגיה חברתית, עובד כמנהל משאבי אנוש במדגה וכיועץ בחברת ייעוץ ארגוני. לפני כשנה התחלתי לעסוק באופן עצמאי בייעוץ קריירה.

מה הוביל אותך לתחום של ייעוץ קריירה?

כבר במהלך התואר הראשון שלי, הבנתי שתחום הטיפול פחות מעניין אותי ולכן כיוונתי את עצמי לתחום החברתי-ארגוני. אבל הזמן עשה את שלו ובשנים האחרונות, הרגשתי שיש לי יכולות שאני לא מצליח למצות בתחומי העיסוק שלי. אני עובד הרבה עם צעירים, גם במדגה וגם דרך ועדת צעירים, והנושא של בחירת כיוון תעסוקתי או לימודי, עלה כל פעם מחדש. כאשר עברתי בעצמי תהליך ייעוץ קריירה, שמאוד עזר לי, התחלתי לחשוב שזה משהו שאני יכול להיות בו טוב ולעזור לאחרים. ההזדמנות לצאת ללמוד הגיעה, כשהמנהלת שלי בחברת הייעוץ החליטה שהיא רוצה שאנשי הצוות יפתחו את עצמם והיא מוכנה לממן חצי משכר הלימוד. היא הדגישה שלא משנה לה מה נלמד, העיקר שזה משהו שיקדם אותנו. מבחינתי, זה היה ממש סימן ונרשמתי ללימודים באותה שנה.

איפה למדת את התחום הזה?

למדתי בתוכנית הכשרה לייעוץ בהתפתחות קריירה, באוניברסיטת תל-אביב. זו תוכנית שמיועדת לבוגרי

תואר שני, בעיקר בתחום מדעי החברה. קיבלתי המלצה חמה על הקורס מהדר פרייס, שלמדה בו מספר שנים קודם לכן ועבדה באותה תקופה בתחום הייעוץ. הלימודים נתנו לי גם רקע תאורטי על התחום

מוזמנים לפנות לתומר, בכל התלבטות או שאלה:

בטלפון / ווטסאפ: 052-3990547

במייל: tomergross80@gmail.com

או בפייסבוק: [TomerGrossCareer](https://www.facebook.com/TomerGrossCareer)

בתהליך הייעוץ, אני מנסה לעזור לנועצים להבין מה מעניין אותם ובמה הם יכולים להיות טובים. כך שבהחלט יכול להיות, שנועץ יבחר ללכת למקצוע שלא בהכרח יהיה קיים בעתיד, אבל היכולות והכלים שהוא ירכוש בעבודה, ייבנו אותו לכיוון המקצוע הבא שלו.

מדברים היום על כך, שאנשים מחליפים מקצוע כל שבע שנים. המונח 'קריירה' מתייחס כיום לסיפור חיים תעסוקתי, שכולל את כל ההתנסויות התעסוקתיות שלנו (גם דברים שאנחנו עושים מחוץ לשעות העבודה). כל התנסות כזאת מוסיפה לנו מטען של ידע ויכולות, שבעתיד יוכלו לשמש אותנו בעבודה הבאה.

לסיום, שתף אותנו בסיפור מיוחד או משמח, של לקוח שהצלחת לעזור לו לבחור כיוון מתאים.

הייתה לי נועצת שמאוד רצתה להתקדם בתחום המקצועי שלה, אבל מכל מיני סיבות אישיות, היא התקשתה להירשם ללימודים שיקדמו אותה מספיק. במהלך הייעוץ, השתמשתי בתרגיל שבביתי בלימודים, שעוזר לנועץ להבין אילו דברים מניעים אותו בחיי היומיום ואיך ניתן להשתמש באותם גורמי מוטיבציה, גם לפעולות אחרות. לשמחתי, היא הגיעה בעזרת התרגיל לתובנות חשובות, שעזרו לה לקבל החלטה לצאת ללימודים. יצרתי איתה קשר כמה חודשים אחרי שסיימנו את התהליך, כדי לשמוע איך הולך, והיא סיפרה לי בגאווה, שהתחילה ללמוד והיא ממש שמחה שקיבלה את ההחלטה הזאת.

■ תודה רבה לתומר ואיחולי בחירות נכונות, לכולנו

איפה אתה נפגש עם לקוחותיך?

כרגע רוב הייעוצים מתבצעים ב-ZOOM, מה שגם מאפשר לי להגיע לקהל נרחב יותר, בנוסף ליישובים בסביבה הקרובה. יש גם אפשרות לפגישה פיזית, במרכז הצעירים של המועצה או במשרד בקיבוץ.

האם אתה חושב שדור הצעירים של היום, מתקשה יותר בבחירת מקצוע או תחום לימודים, לעומת הדור שלך או דורות קודמים?

שאלה מעניינת מאוד, שהרבה אנשי מקצוע מנסים לענות עליה. כל דור שונה מהדור שקדם לו ואין ספק שהצעירים היום, גדלו בעולם שונה מהדורות הקודמים. הם נחשפו לטכנולוגיה מגיל מאוד צעיר ויש להם גישה לכמויות עצומות של מידע, שבעבר לא היה זמין. יש להם הרבה יותר אפשרויות בתחום התעסוקתי, מה שבהחלט יכול להקשות על תהליך הבחירה, אך מצד שני, זה מאפשר לכל אחד להגיע למקום הרבה יותר מדויק עבורו, עם קצת ליווי והכוונה.

ואיך הקורונה, שמשנה סדרי עולם, משפיעה על תחום העיסוק שלך ועל ההחלטות שצעירים מקבלים לגבי העתיד? האם חוסר הוודאות מוביל לקושי רב יותר בבחירת ה'כיוון לחיים'?

העולם משתנה לנו מול העיניים, ואף אחד לא ממש יודע להגיד, איך הדברים ייראו אחרי שהכל יעבור. אחד הדברים הקשים בסיטואציה הנוכחית, זה חוסר הוודאות – כמה זמן זה יימשך, איך זה ישפיע על החיים שלי, על העבודה שלי ואיך אני מייעץ לאנשים על עולם העבודה, שאינני יודע איך הוא ייראה.

ניתן לעשות הכנה מוקדמת, לרכוש כלים רלוונטיים, לקרוא ולשמוע המלצות וחוות דעת, לתכנן. אבל בסוף, מה שבאמת יעזור לנו לקבל את ההחלטות הנכונות עבורנו, זאת ההבנה, מה מושך אותנו? מה מניע אותנו? על מה אנחנו לא מוכנים לוותר ואיפה כן אפשר להתפשר? אם נגיע לעולם העבודה שאחרי הקורונה, עם תשובות לשאלות האלו, יהיה לנו קל יותר למצוא את המסלול המתאים לנו.

אומרים שרוב מקצועות העתיד, אלו שיהיו מבוקשים בעוד 10-20 שנים, עדיין לא קיימים היום. איך זה משפיע על תהליך הייעוץ שאתה נותן ועל ההמלצה שלך בסוף התהליך?

בהחלט יש דיבור על מקצועות רבים שלא יהיו קיימים יותר בעתיד ויחד עם זאת, גם על מקצועות חדשים, שלא היו קיימים בעבר.

פרסונה נון גרטה: הפוליטיקה העולמית, המקומית וגם הקיבוצית, לעולם אינה משעממת. בחודש ספטמבר 1986 אמר היה להיערך בהזרע הכינוס השנתי של איגוד התעשייה הקיבוצית. אולם, לאחר שנודע כי שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, נמצא ברשימת המוזמנים לכנס, הנושא הובא לדיון בשיחת הקיבוץ. הציבור שלל ברוב גדול את ביקורו של השר שרון, בעיקר עקב חלקו במלחמת לבנון. בעיתונות הארצית והקיבוצית התפרסמו תגובות לכאן ולכאן. הכנס התקיים לבסוף בקיבוץ גבת, שלא הביע התנגדות לכך, אך בהמשך, קיבוצים נוספים סירבו לביקורו. ומה היום הייתם מצביעים?/ צוות הארכיון

"שרון הוא אורח שלנו ולא של קיבוץ הזורע"

אמרו ראשי התעשייה הקיבוצית והחליטו להעביר את הכנס השנתי שלהם לשוב אחר לאתר שחברי הזורע סירבו לארח את שר המסחר והתעשייה

מאת מאיר הראובני ושרה פרידמן

הכינוס השנתי של איגוד התעשייה הבינקיבוץ ציט, שהיה אמור להתקיים בקיבוץ הזורע, לרגלי הכרמל, בסוף חודש זה, יועבר לשוב אחר. הנהלת האיגוד החליטה על כך אתמול לאחר שנמסר על התנגדותם הנמרצת של רוב חברי קיבוץ הזורע לאי רח בכנוס זה בכיתם את שר התעשייה אריאל שרון. מזכיר קבוץ הזורע, אברהם רביד, אמר ל"מעריב" כי בשבוע שעבר, פורסמו שמות המוזמנים להשתתף בכנוס. כשנודע כי ביניהם נמצא גם השר אריאל שרון הובא הנושא לדיון בשיחת חברי הקיבוץ שהחליטו לא לארח אותו בקיבוץ בנימוק ש"שרון מגלם באישיותו את הש" לילה שבפוליטיקה הישראלית ונושא באחריות העיקרית למלחמת לבנון". ההחלטה התקבלה ברוב מכריע של המשתתפים באסיפה ורק חבר אחר הצביע נגדה.

עודד וינקלר, רכז איגוד התעשייה הקיבוצית, הגיב את- מול בחומרה על ההחלטת קיבוץ הזורע. "זו התערבות של הקיבוץ בתחום שאינו שייך לו. הקיבוץ התחייב לתת אכסניה לכינוס אך אינו אחראי על התוכן. ברגע שקיבלו על עצמם את האחריות לאירוח, היו צריכים לבדוק ולהי גיב מיד. את השר שרון אנו הזמנו, על פי מסורת, כמופי- קר על התעשייה".

גם חיים אורון (גומס), מזכיר הקיבוץ הארצי, ראה בחומרה את החלטת קיבוץ הזורע. "תמיד הזמנו שרי המסחר והתעשייה לכינוסים, שהתקיימו בקיבוצים שונים. המזמין הוא איגוד התעשייה ולא הקיבוץ. צריך להפריד לדעתנו בין הממלכתיות שבתפקיד של שרון לבין הרעות הפוליטיות", אמר.

בכנוס התעשייה הקבוצית אמורים להשתתף כ-400 ראשי התעשייה, מרכזי משק ומנהלי מפעלי תעשייה בקיבוצים.

'מעריב' 17.9.86

'מעריב' 11.11.86
 שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, בעת סיורו אתמול במפעלי התעשייה בקיבוץ עמק הירדן. בצילום: השר שרון נוהג ברכב חשמלי מתוצרת קיבוץ אפיקים צילום: ליאון מינסטר

קיבוצים בעמק הירדן: איך כניסה לשר שרון

"השנאה הפנימית היא מהתופעות החמורות ביותר במדינה" הגיב אריק שרון על סירובם של אפיקים, שער הגולן ובית זרע לארחו בעת סיורו בעמק הירדן

הזורע דחה את שרון - גבת "יקלוט" אותו

מאת שלמה גלר, כתב "על המשמר"

הכנס השנתי של איגוד התעשייה הקיבוצית יתכנס השנה בקיבוץ גבת, ולא בקיבוץ הזורע. כפי שתוכנן. שינוי זה ברנע האחרון נובע מהחלטת קיבוץ הזורע, שלא לאפשר לשר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, להתארח בקיבוץ. מאחר והוא רואה בו אישיות בלתי רצויה. בגלל חלקו במלחמת לבנון.

כתגובה לכך אמר עודד וינקלר, רכז האיגוד, כי עם כל הכבוד לחזור, הם רק המארחים ולא מארגני הכנס, ולכן לא הם שיקבעו מי יוזמן ומי לא. אפילו אם יהיה צורך בהעברת הכנס לקיבוץ אחר.

וכך אכן קרה. הכנס הועבר לקיבוץ גבת, שהביע נכונות לארחו בסוף החודש.

מזכיר קיבוץ גבת, איתן ברושי מסר, כי היוזמה לקיום הכנס בגבת באה מצד איגוד התעשייה הקיבוצית ומכיוון שבגבת לא חושבים שנוכחות שרון היא עילה מספקת לביטול הכנס. הוחלט להיענות לפניית האיגוד בחיוב ולקיים את הכנס בקיבוץ. אין אנו רואים בהחלטתנו זאת הבעת דעה כלפי שרון, וצריך לזכור שגבת איננה באופוזיציה, לא לשלטון ובוודאי שלא למדינה. לעניות דעתי התנגדות קיבוץ הזורע אינה אחראית ואינה נבונה" אמר ברושי והוסיף, כי קיום הכנס אושר באסיפת המשק כמעט ללא התנגדות.

'על המשמר' 21.9.86

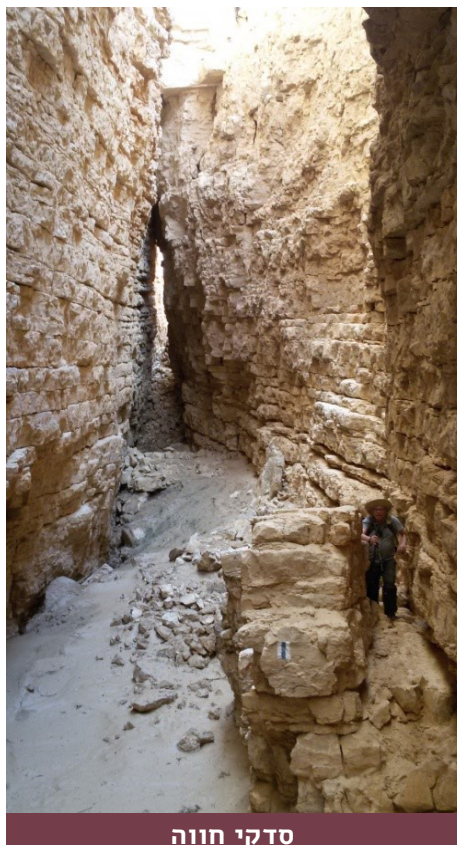

קטע 39: גן העדן חבוי בסדקי נחל חווה אימנו

חווה, מתגלים כמערכת קניונית בשלל גוונים אדמדמים, לשפשף את העיניים! אטרקציה בלתי רגילה, שמאוד מזכירה את גן עדן! בדרכנו מהסדקים של **חווה אימנו** אל תוך ערוץ הנחל של אימנו, במקום עץ הדעת ונחש, אנחנו פוגשים יעלה חנינית, שלא מתרגשת ולא בורחת, אלא ממשיכה לכרסם את ארוחת הבוקר שלה (תפוחי עץ?). הגבים של נחל חווה גדולים כמעט כמו בריכת השחייה של הזרע, אך אצלנו הבריכה ריקה, וכאן – הגבים מלאים מים! גן עדן, כבר אמרנו? במעיין שנקרא 'עין חווה' הופך הנחל לקניון מרהיב, עובדה שמחייבת את הכוח לעצור להפסקת קפה שלישית להיום. אחריה רבע שעה הליכה בקניון, עד שמפל אדיר חוסם את המשך דרכנו באפיק נחל חווה. אין ברירה אלא לחזור אל 'שביל ישראל', ולטפס איתו אל מחוץ לנחל. פרידה נרגשת מחווה אימנו היפהפייה – מבטיחים לחזור! כמה קילומטרים פחות מעניינים – מה כבר יכול להיות מעניין כשעוזבים את גן עדן? והכוח מגיע אל שוליו הצפוניים של **מכתש רמון**. תצפית מקסימה על המכתש, כולל תה צמחים שמעי נפלא, השמש מתחילה לשקוע ו... ממתינים ל'מלאך השביל' משדה בוקר, גיא, שאוטוטו מגיע לאסוף אותנו. המלאך מבושש להגיע, אולי הוא נתקע בגן עדן? ואולי טעינו, ונקודת המפגש היא בכלל במכתש אחר (יש עוד כמה בארצנו)? על קליטה של הסלולרי מכתש רמון לא שמע, והכוח פותח בחיפושים, שמסתיימים לקראת חושך בהצלחה: קול נהמת מנוע מתקרב אלינו – איחור של שעה, אבל המלאך מגיע! ישתבח שמו! כשמתחילים לנסוע בכיוון מצפה רמון, מתבררת סיבת האיחור: הדרך איומה! הסוף הטוב של הקפיצות הנוראיות – מגיעים למכונית שמחכה לנו במצפה, ונרדמים בדרך הביתה (חוץ מהנהג). סיכום קטע 39 – חגיגה!

מעטים וצודקים הם המטיילים שמגיעים אל 'נחל חווה'. רבים וטועים הם אלה שמוותרים על 'שביל ישראל' בכלל, ועל 'נחל חווה' בפרט. **המדור הבין קיבוצי לידיעת הארץ** היה עורך פעם טיולים לנגב, לסיני ולעוד פינות של גן העדן. לפני 45 שנה הח"מ 'פספס' טיול כזה של 'המדור' לנחל חווה, ומאז הוא חולם להגיע לנחל הזה (ומקלל את הרגע בו החליטה התנועה הקיבוצית לסגור את 'המדור'). החלום מתגשם במלואו בפברואר 2019, כאשר אחד ממלאכי גן העדן, גיא משדה בוקר (שהוא גם חבר של שפייר), מקפיץ את הכוח השכם בבוקר ברכב 4X4 שלו, אל **חניון לילה נחל חווה**, נקודת הפתיחה של קטע 39. לא רק הח"מ מגיע היום לראשונה בחייו אל נחל חווה, אלא גם שאר חברי הכוח (יוסי שמע, גיל מאייר, ערן שפייר). לכן נופלת ההחלטה לעשות סטייה קלה מ'שביל ישראל', שטועם רק 'טעימה קטנה' מנחל חווה, ולקחת 'ביס גדול' מהנחל, כולל 'סדקי חווה הצפוניים'. ידוע שאם אין שכל, או ידע, צריך מזל. לכוח אין שום שכל וידע על מסלול ההליכה בנחל חווה, אבל מזלו מזדמן לו בקטע 38, בירידה מ'חוד עקב'. הכוח נתקל בקבוצת שביליסטים קטנה, שעולה מולו בדרכה צפונה

ל...**קיבוץ דן**. תמיד כששביליסטים פוגשים שביליסטים בנגב, מתחילים קשקושים אינסופיים על "מה ראינו", ו"כמה הלכנו", ו"איזו ארץ נהדרת!". הפעם הזאת, בין שאר הדיבורים, הכוח מקבל מהכוח הנגדי גם עצה חשובה: "כשתגיעו אל נחל חווה, עזבו את שביל ישראל, תוסיפו כמה שעות הליכה טובות ואל תוותרו על **'מעלה שרב'** ו'**הסדקים הצפוניים!**' בדיון חירום בערב הקודם, בקיבוץ שדה בוקר, מתקבלת החלטה לקבל את העצה: להוסיף חצי יום הליכה בנחל חווה ולוותר על 15 קילומטרים פחות מעניינים לאורך מכתש רמון, מ'מעלה מחמל' עד מצפה רמון. מאז החלטתו של דוד בן גוריון על הקמת המדינה, לא התקבלה בשדה בוקר החלטה כל כך נכונה: **'מעלה שרב'**, ובעיקר הסדקים הצפוניים של נחל

סדקי חווה

■ בשם השביליסטים – ניר רענן

על חוכמת ההמון וטיפשות ההמון, ומתי החלטה אינטואיטיבית עשויה להפיל אותנו

מלקולם גלדוול, "ממבט ראשון", העוסק בהחלטות בזק או החלטות אינטואיטיביות. הספר מעלה על נס את ההחלטות האינטואיטיביות שאנו מבצעים יום-יום בעבודתנו ובחיינו וטוען כי החלטות אלו אינן נופלות מ'החלטות מושכלות' הדורשות מידע רב וניתוח מורכב. האומנם?

בדומה לתהליך ההבנה של תופעת חוכמת ההמון, גם כאן הגיעו תובנות לגבי המגבלות של יכולות אלו. גם כאן, קיים הבדל מהותי ואיכותי בין החלטה אינטואיטיבית של מומחה ובעל ניסיון, לסתם הדיוט.

כלומר, כאשר אין זמן להחלטה מושכלת, למשל באופן העדיף לכבוש יעד, עדיף לקבל החלטה אינטואיטיבית של קצין קרבי בעל ניסיון, מאשר נניח יו"ר מועצת מנהלים עסקי ללא ניסיון קרבי.

תובנה נוספת וחשובה, קשורה בסוגי האינטליגנציה החזקים אצלנו. אם למשל, נרצה לקבל החלטה מהירה לגבי האופן הטוב ביותר להרגיע ילד בוכה, לא בטוח שאותו קצין קרבי יעזור יותר מיו"ר מועצת מנהלים... כאן נצטרך אדם בעל אינטליגנציה רגשית בין-אישית גבוהה.

לפני כ-10 שנים הגיע 'באז' חדש שנקרא 'חוכמת ההמון'. מתודלקת בכוח והתלהבות מיכולות השיתוף של הרשתות החברתיות, עלתה תובנה לפיה, ניתן לקבל תשובות טובות ומהירות יותר מהמון של אנשים, מאשר ממומחה יחיד או אפילו צוות של מומחים.

על בסיס עיקרון ותובנה זו, נבנו אלגוריתמים מתוחכמים של מנוע החיפוש GOOGLE, מפעילי הרשתות החברתיות ושל חברות הפרסום המממנות את הפעילויות השונות ברשת. תפישה חדשה נוספה גם למנתחי מערכות מידע, בשם BIG DATA, והיה נדמה שאין גבול ליכולת ההמונים לתת תשובות למידע הנדרש.

אולם, מאז אותה התלהבות ראשונית צמחו לאט-לאט תובנות חדשות, שציננו את ההתלהבות הזו וחשפו את צדדיה האפלים של אותה 'חוכמת ההמון'.

ראשית, הגיעה התובנה שישנם הבדלים איכותיים בין 'המון' ל'המון'. למשל, כאשר המידע הנדרש הוא פתרון הנדסי לבעיה סבוכה, המון המורכב מחסרי ידע הנדסי מינימלי, נופל בטיבו מהמון המורכב מאחוז גבוה של בעלי תואר הנדסי! או כאשר המידע הנדרש הוא אופן הגידול המתאים ביותר בשדה, המון המורכב מחקלאים עדיף על המון עירוני, עם או בלי תואר הנדסי.

תובנה שנייה, הגיעה כאשר מנתחי ה-BIG DATA בחברות הגדולות הבינו, כי ניתן גם לבצע מניפולציות לתשובות הניתנות מההמון וכך ניתן להשפיע, הן על העדפת מוצרים (מה 'טוב' יותר) והן על דעות פוליטיות, כמו גם על תוכן השיח ומהות השיח ברשתות החברתיות, להשגת תוצאות מועדפות (תשאלו את פוטין).

אז גם הגיעה התובנה השלישית וטרפה לגמרי את הקלפים: ניתן 'לשתול' מידע שקרי, מעוות ושגוי במכוון ועל ידי כך עוד יותר להשפיע על דעת ההמון!

התוצאה כיום היא, שמאוד מסובך לברור ולסנן תוכן אמיתי, אמין ומבוסס מכל ה'רעש' או ה'זבל' הנמצא ברשת!

תובנה דומה לתהליך זה מוצגת בספרו המצוין של

קווים לדמות

חתולים, וילונות ועכברים. צייר: שבתאי פרידמן

או למשל, אם וכאשר נצטרך לבצע פעילת גופנית מורכבת להצלחת חיינו (למשל פעולה הדורשת כוח או זריזות במצב חירום), בוודאי נרצה שמי שיבצע את הפעולה יהיה בעל אינטליגנציה גופנית גבוהה. כלומר, גם כאן היכולות והניסיון ישפיעו מאוד, הן על ביצוע מושכל והן על ביצוע מיידי ומהיר.

לסיכום, עלינו לזכור כי:

- חוכמת ההמון עשויה לעזור במהירות, אך יש לשים לב ממי מורכב אותו המון.
- תשובות מההמון ברשת עשויות להיות מוטות, מפוברקות, מעוותות, מטעות או סתם לא טובות.
- ניתן לבצע או לקבל החלטות אינטואיטיביות במידת הצורך, אך יש לשים לב מי מבצע ובאיזה נושא/תחום. האם יש לי/לו ניסיון בתחום? האם יש לי/לו יכולות אינטליגנטיות רלוונטיות לתחום?

■ שבת שלום!

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

אַרְקֵדְיָה

קְלִיסְטוּ, שהייתה מבנות הלוויה של **אַרְטֵמִיס**, אלת הצייד, הייתה נימפה יפה מאין כמותה, ומובן שעינו החדה של **זֵאוֹס** לא פסחה עליה. מלך האלים לא השחית זמנו ופתח מיד בחיזורים נמרצים אחריה. אלא שקְלִיסְטוּ דחתה אותו, בשל היותה מחוייבת לשמור על בתוליה, כתנאי להצטרפותה לפמליה של אַרְטֵמִיס, שהייתה אֵלָה בתולה מוצהרת. סירובה של קליסטו לא בלבב את זֵאוֹס והוא עטה על עצמו את דמותה של האלה אַרְטֵמִיס, וחיזר אל חיזוריו. קְלִיסְטוּ, המוחממת מפלרטוטי 'גבירתה', פילסה לזאוס, ברוב נועם, את דרכו לחיקה. תשעה חודשים לאחר מכן נולד **אַרְקֵס**. אַרְטֵמִיס הזועמת הפכה את קְלִיסְטוּ לדוֹבָה, ואת בנה מסרה לנימפות לגדלו.

כשגדל אַרְקֵס, נכונו לו מעשים רבים ובין השאר הוא שייסד את ממלכת **אַרְקֵדְיָה**, במרכזו של חצי האי הפְּלֹפֹנְסִי.

בשל נופיה של הממלכה, ההרים, העמקים והנהרות, הפך שמה של אַרְקֵדְיָה, במהלך הזמן, לשם נרדף למקום אוטופי, פסטורלי, שהנפש יוצאת אליו. ועד כדי כך טיפס ועלה מעמדה של אַרְקֵדְיָה, שכיום היא נתפסת כתיאורו של גן העדן האבוד. מה הפלא שמלונות רבים, מסעדות, מרכזי נופש וכיו"ב מאמצים לעצמם את השם: **אַרְקֵדְיָה**.

שבת שלום (בגן העדן הפרטי שלנו)

■ אהוד דור

רוסו, פרט מתוך: חלום בארקדיה, 1910

איש משפחה ועקדה

המקרא סוקר בחטף עשרה דורות, מנח עד אברהם אבינו, ובדרך כלל אנו מתעלמים מהפסוקים הבאים, הנחבאים בסיומה של פרשת נח:

"וַיְחִי-תָרַח, שְׁבַעִים שָׁנָה; וַיּוֹלֶד, אֶת-אַבְרָם, אֶת-נְחוֹר, וְאֶת-הָרָן. וְאַלְהָה, תּוֹלְדַת תָּרַח--תָּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם, אֶת-נְחוֹר וְאֶת-הָרָן; וְהָרָן, הוֹלִיד אֶת-לוֹט. וַיִּמַּת הָרָן, עַל-פְּנֵי תָרַח אָבִיו, בְּאָרְץ מוֹלְדֹתוֹ, בְּאוֹר כְּשָׂדִים. וַיִּקַּח אַבְרָם וְנְחוֹר לָהֶם, נָשִׁים: שֵׁם אִשְׁת-אַבְרָם, שָׂרִי; וְשֵׁם אִשְׁת-נְחוֹר מְלֶכְהָ, בֵּת-הָרָן אָבִי-מְלֶכְהָ וְאָבִי יִסְכָּה. וַתְּהִי שָׂרִי, עֲקָרָה: אִין לָהּ, וָלֶד. וַיִּקַּח תָּרַח אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ, וְאֶת-לוֹט בֶּן-הָרָן בֶּן-בְּנוֹ, וְאֶת שָׂרִי כֶלְתוֹ, אִשְׁת אַבְרָם בְּנוֹ; וַיֵּצְאוּ אִתָּם מְאוֹר כְּשָׂדִים, לְלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, וַיָּבֹאוּ עַד-הָרָן, וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. וַיְהִי יְמֵי-תָרַח, חֲמִשׁ שָׁנִים וּמְאָתַיִם שָׁנָה; וַיִּמַּת תָּרַח, בְּחָרָן." (בראשית י"א, כ"ו-ל"ב)

בניגוד גמור למה שהמקרא (ובעיקר חז"ל) מנסים להנחיל לנו, לא אברם הוא היוזם של ההגירה מאור כשדים, אשר במרכז הסהר הפורה, אל ארץ כנען המדברית והקשה למתיישביה, אלא אביו – תרח.

בעינינו, תרח הוא איש זקן, נודניק חסר תועלת, שאבד עליו הכלח. המסורת היהודית מקטינה את דמותו, בכדי להאדיר את אברם בנו, ולהפוך אותו לאבי האומה.

כך גם חילקו את פרשות השבוע, כך שהציווי האלוהי לאברם פותח את פרשת לך לך:

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לָךְ מְאָרְצְךָ וּמְמוֹלְדֹתֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל-הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָה. וְאֶעֱשֶׂה, לְגוֹי גָּדוֹל, וְאַבְרָכָהּ, וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמִי; וְהָיָה, בְּרָכָה." (בראשית י"ב, א'-ב')

ופתילה זו כוללת שקר גס:

"לך-לך מְאָרְצְךָ וּמְמוֹלְדֹתֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ" !?

אברם הגיע לחרן נשוי מספיק שנים כדי שאישתו תיחשב לעקרה. חרן אינה עירו או ארצו, אינה מולדתו ואינה בית אביו, למרות ששהה בחרן כ-40 שנה.

ועוד כמה מילים על תרח: בניגוד לבנו אברהם, תרח הוא איש משפחה מסור. הוא דואג לצרף למסע שלו את כל בני המשפחה, כולל את נכדו לוט (בן בנו המת, הרן). גם שמו יכול להתפרש: תה-רך. תה ורכות – מילים של חום משפחתי.

אמת, אברם, ששמו הוסב לאברהם, הוא מנהיג כריזמטי, איש האמונה המוחלטת, אך המשפחתיות אצלו – לא משהו... גירוש הגר וישמעאל, הצגת שרה כאחותו בפני פרעה ובפני אבימלך וכמובן, עקדת יצחק, אינם מציגים את אברהם כבעל וכאבא נורמטיביים.

ולמרות זאת, הוא זכה לתואר של אבי האומה, ולא רק האומה שלנו. גם צאצאי ישמעאל מייחסים לעצמם את אבהותו של אברהם.

עמוד מתוך כתב היד המאויר 'דובדאט אל-תוואריק' (ה'קצפת' של ההיסטוריה) מהמאה ה-16, הסוקר את ההיסטוריה האיסלמית עד אותה תקופה. חלק עליון: אברהם ניצל בנס אלוהי מכלייה בכבשן האש, אליו השליכו נמרוד – מלך אור כשדים. חלק תחתון: עקידת ישמעאל. קריאה מדוקדקת בסיפור גירוש ישמעאל, מוכיחה כי זהו בעצם סיפור מקביל לעקדת יצחק. במסורת המוסלמית מצויה גרסה חלופית לעקדה, ובה שונתה זהותו של הבן הנעקד מיצחק לישמעאל. המוסלמים והדרוזים חוגגים את עיד אל-אדחא (חג הקורבן), המציין את נכונותו של אברהם להקריב את ישמעאל. פרשנויות אלה מרחיבות את ההקשר של הסיפור המקראי, הן בנוגע לדמותו של אברהם כאב שמקריב את שני בניו, והן במובן הרחב יותר, של חוויית העקדה כחוויה מרכזית ומכוננת בדת ובתרבות. נראה שליצחק ולישמעאל, שגדלו בנפרד והלכו בדרכים נבדלות, הייתה חוויה מכוננת אחת.

לא בכדי, קרוי ההסכם המשולש בין ישראל, איחוד האמירויות וארה"ב – "הסכם אברהם אבינו", ללמדנו, ששלוש הדתות רואות באברהם, מבשר המונותאיזם – אב רוחני.

ואולי, המעבר מעבודת אלילים להכרה באל יחיד ומופשט, זו מהפכת ה"לך לך", שעומדת לזכותו של אברהם.

ההזמנה לעקדת יצחק מראה, שאברהם עצמו הכיר בישמעאל כבן אהוב, לפחות על פי רש"י (בסוגריים תגובת אברהם לפי רש"י):

« "קח את בנך" (יש לי שני בנים)
 « "את יחידך" (זה יחיד לאמו וזה יחיד לאמו)
 « "אשר אהבת" (את שניהם אהבתי)
 « "את יצחק"

כילדים, חונכנו להעריץ את אברהם על עוצמת אמונתו, עד כדי הקרבת בנו. לימים התבגרנו ולמדנו:

1. הקרבת בנים הייתה מנהג נפוץ בעולם של 2000 לפני הספירה וכך חדרה לסיפור עקידת יצחק (וגם לסיפור בת יפתח).

2. סיפור העקדה הוא שבר משפחתי בלתי ניתן לאיחוי. אברהם יצא לעקוד את בנו הבגיר (בן 37), ללא ידיעת שרה. יצחק עצמו נפגע (איך לא...) מהאירוע ולא דיבר עם אביו עד מותו.

בימינו, קיבלה עקדת יצחק שתי משמעויות טרגיות:
 1. במלחמות שאינן מחויבות המציאות, נפילת בנים מתפרשת אצל הורים רבים כמעשה עקדה.
 2. בסמוך לפרשת וירא (שבה מתוארת עקדת יצחק), נרצח יצחק רבין.

אנו מציינים כבר 25 שנה, את אחת הטראומות הלאומיות שהתרחשו במדינת ישראל, והלקח? – לא בטוח שנלמד...

ועל כן, את עקדת יצחק אנו נושאים בתוכנו, לדורי דורות, כפי שאפשר לקרוא בשירו של גורי, בפינת השיר שלהלן.

■ שבת שלום!

“מה יש בכוחך לעשות

כדי לקדם את השלום בעולם?

- חזור לביתך ואהוב את משפחתך”

- אימא תרזה

תודה לדובי זמר, על העברת השיר לפרסום

ירֶשָׁה / חיים גורי

הָאֵיל בָּא אַחֲרוֹן.
 וְלֹא יָדַע אֲבָרְהָם כִּי הוּא
 מְשִׁיב לְשֵׁאלַת הַיָּלֵד,
 רֵאשִׁית-אוֹנוֹ בְּעַת יוֹמוֹ עָרַב.

נָשָׂא רֵאשׁוֹ הַשָּׁב.
 בְּרֵאוֹתוֹ כִּי לֹא חָלַם חֲלוֹם
 וְהַמְלֶאךָ נָצַב -
 נִשְׁרָה הַמַּאֲכָלֶת מִיָּדוֹ.

הַיָּלֵד שֶׁהִתַּר מְאֻסְרֵיו
 רָאָה אֶת גֵּב אָבִיו.

יִצְחָק, כְּמִסְפָּר, לֹא הֶעֱלָה קֶרֶן.
 הוּא חֵי יָמִים רַבִּים,
 רָאָה בְּטוֹב, עַד אוֹר עֵינָיו כָּהָה.

אָבֵל אֶת הַשְּׁעָה הֵהִיא הוֹרֵשׁ לְצִאֲצִאִיו.
 הֵם נוֹלָדִים
 וּמַאֲכָלֶת בָּלֶבָם.

10 שאלות ותשובות עם יפית חזן

גיל: 54. מצב משפחתי: נשואה מזה 22 שנים לשי. אימא של שחר (19) שהתגיסה בימים אלו לצה"ל, ושל מאי (17). מגדלת חתולה בשם אריקה. **מקצוע:** למדתי באוניברסיטת תל-אביב B.A. כללי – פילוסופיה ותרבות יוון. לאחר מכן, עשיתי הסבה להנדסת תוכנה ומאז, במשך למעלה מ-20 שנה, אני עוסקת בתחום בדיקות איכות של תוכנה בתחום הרפואי, בחברות הייטק שונות. כיום עובדת בחברת ASI ביוקנעם.

1 זיכרון מעניין מהילדות?

זיכרון שעיקרו נסמך על סיפורים, כי הייתי מאוד קטנה ונתון מהאירוע רק קצת צלקות: אני בת שנתיים בבית משפחתי בגבעתיים. אימא שלי בישלה מרק רותח בסיר ענק. בתום הבישול, הניחה אימא את הסיר על הרצפה ואני עברתי ליד הסיר. הסיר הרתח נגע לי ברגל, קפצתי מבהלה ונפלתי לתוך הסיר והתיישבתי בתוכו... במשך שנה שלמה הייתי בבית חולים עם כוויות דרגה ג' בשליש מהגוף שלי. הרופאים אמרו לאימא שלי, שהסיכוי שאצא מזה מאוד נמוך וזה שאני חיה, זה נס רפואי. [שי מעיד ממקור ראשון, בתשובה לשאלתי (ד.נ) שיש עדיין סימנים...].

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל'?

"הומלנד – עונה שמינית": חיפשתי את העונה השמינית והאחרונה של 'הומלנד', מן הטעם הפשוט שנשארתי במתח מטורף מעונה 7.

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

1) תפירה: אני מגיל 12 מעצבת ותופרת לעצמי ולילדות שלי בגדים. לאחרונה עברתי לתפור גם תיקים.
2) פעילות גופנית: אני אוהבת לפעול – יום כן, יום לא, במגוון סוגי פעילות גופנית: T.R.X, פילאטיס, ריצה לטווח של עד 10 ק"מ, ולפעמים גם שוחה וקופצת על חבל.

4 מהו החטא הקטן שלך (ה'גילטי-פלז'ר)?

סינרול קינמון: הגדרה של קרין גורן: "מאפה שמרים מתוק ואווירי בצורת שבלולים אישיים, קרוב משפחה של הסינבון האמריקאי המפורסם, עם נוכחות חזקה של קינמון". לא יכולה להפסיק לאכול את המאפה הזה. [ראו תמונה מגרה...].

5 אם היו נותנים לך שעה – היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

אני מתה להגיע לאחד האיים במלדיביים. לא הייתי שם. יש שם נופים עוצרי נשימה של ים וזה הכי מרגיע אותי – לא לעשות כלום, לשבת מול הים ולהירגע. בילדותי, הלכתי כארבע פעמים בשבוע עם אימא שלי לים והאהבה חלחלה לנשמה שלי. לצער, כיום אני מגיעה מעט מאוד לים, לא מספיק.

6 מהו הפספוס שלך?

אני מצטערת שלא למדתי לנגן בכלי נגינה. כשהייתי צעירה היה לי חלום לנגן בתופים. הרבה שנים החלום הזה היה בי, והאירוניה הכי גדולה היא, שפתחו בהזרע בית-ספר לתיפוף של אלי קליר, ועד שזה הגיע עד הבית, אני כבר איבדתי עניין. כשהבנות שלי למדו לנגן – בפסנתר, גיטרה, צ'לו וכינור – הצטערתי שאני לא מכירה את שפת המוסיקה בכלל ושפת התווים בפרט.

7 משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

אני חושבת אולי לעזוב את העבודה במחשבים ולפתוח עסק משלי, שקשור לעיצוב בגדים, עם דגש על תפירת בגדים. [לשאלה שלי (ד.נ.), האם שייקה יהיה המשווק, ענתה: ברור! הוא יהיה איש המדיה והמשווק. אי אפשר בלעדיו].

8 ספרי משהו שלא יודעים עלייך.

א. כשהשתחררתי מהצבא, עשיתי קורס בעיצוב אופנה. במשך 4 שנים, ניסיתי ללא הצלחה להתקבל ללימודים במכללת שנקר ובסוף התפשרתי על מקום אחר. בסיום הקורס, הייתה תצוגת אופנה ואיריס שלמדה איתי, הציגה את הקולקציה שלה, כאשר הדוגמנית הייתה אחותה – נועה תשבי. יכולתי לרשום בקורות חיי, שיצא לי לחלוק במה עם נועה תשבי... עם תום הלימודים, דודה שלי סידרה לי עבודה בחברה לעיצוב בגדים. הגעתי לאיזו עליית גג בדרום תל-אביב, נתנו לי מכונת תפירה ואמרו לי: "תתחילי". אחרי שבוע של שעמום 'פרשתי בשיא', שיניתי מקצוע והתפירה נהפכה לתחביב, שמלווה אותי עד היום.
ב. איך הכרתי את שייקה? הדס כהן-אייל ואני שירתנו יחד בצבא בחיל הקשר. מאז ועד היום אנחנו חברות מאוד טובות. הדס הכירה את גבעון ושבועיים לאחר מכן הם באו לבקר אותי, ואז גבעון שאל, אם אני רוצה להכיר בחור נחמד מהקיבוץ. שי בא לאסוף אותי מהדירה בה גרתי ברמת-גן וישבנו לדייט במסעדה ברחוב הארבעה בתל-אביב. הדס וגבעון התחתנו חצי שנה לאחר אותו ביקור ואנחנו חודשיים אחריהם.

9 תכונה אחת בך, שהיית שמחה להיפרד ממנה.

דאגנות. כשהבנות היו קטנות הייתי דאגנית מדי והתקשיתי לשחרר אותן לעצמאות. כיום זה יותר רגוע. שאלה: האם את דאגנית כלפי הבת שהתגיסה לצבא? משום ששחר עשתה שנת שירות לפני הגיוס, היא יצאה כבר אז לעצמאות והגיוס לצבא זורם ולא מלחיץ אותי יותר מדי.

10 משהו שמפריע לך ומשהו שאת אוהבת בהזרע?

מרגיז אבל גם מצחיק בו זמנית: לא משנה כמה שנים אני חיה בהזרע (23 שנים לשם הדיוק), תמיד יבוא מישהו או מישהי, יחסית בוגר/ת וישאל/תשאל: "של מי את?" לא ישאלו "מה שמך" או "מי את?" אני כמובן 'נאלצת' להשיב שאני של שי חזן...

אוהבת: את העזרה ההדדית, התמיכה החברתית, בעיקר במצבים של קושי כמו בתקופת הקורונה למשל. וגם אוהבת את האנשים הטובים שסביבי. אני מאוד שלמה עם זה, שבחרתי לחיות בהזרע – המקום הכי טוב לגדל ילדים [שי מוסיף: ולהזדקן].

תודה ליפית חזן, על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם 'גיבור' או 'גיבורה' נוספים, שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים. ריאיון: דני נהב ■